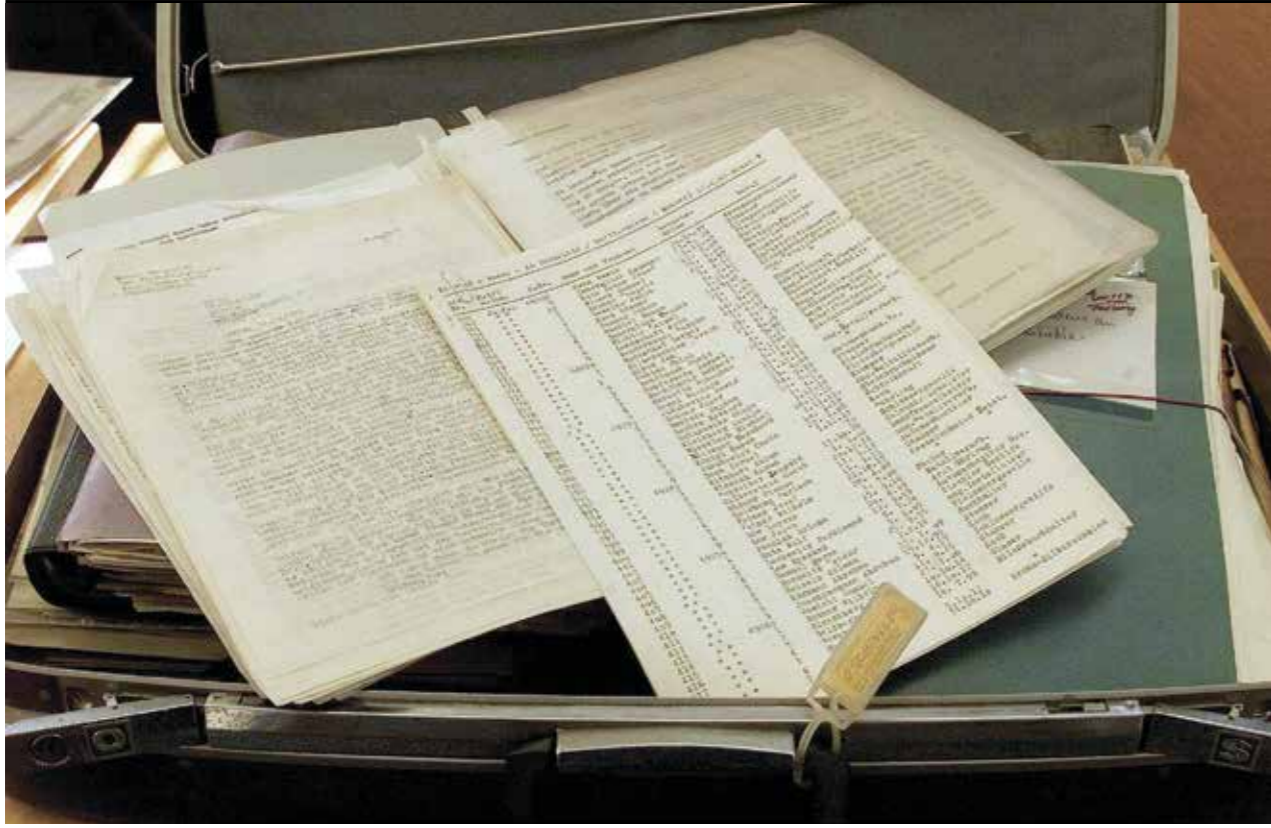

מזוודת שינדלר

40 שנה אחרי מות חסיד אומות העולם אוסקר שינדלר, הירשת של אשתו ויד ושם מתקוטטים בבית משפט בירושלים. המחלוקת: למי שייכת המזוודה עם רשימותיו - למאהבת הגרמנייה או לאשה שעוב

המזוודה עם רשימות שינדלר בשטוטגרט, בשנת 1999 צילום: אפי

חסרת בסיס אשר התיישנה לפני שנים. עורכי דינם, ממשרד עורכי דינים אש. שמרון, י. מלכו, פרו' רונברג. היא "תובעת ומפ' סידה סדרתית", והציגו מסמכים שמעידים כי בתי המשפט בגרמניה ובארצה' כבר דחו את טענותיה. כך או כן, לבאי בית המשפט המחוזי בירושלים מובטח בחודשים הבאים שייעור מעניין בהיסטוריה.

במסמך שלטענתה מצווה לה את המזוודה. "צוואתה הברורה והחד משמעית של המנוחה עדיין מהדהדת בחלליו של עולם, ממחוזות אר' נגטינה, דרך עליית נג בפרנקפורט גרמניה ועד מרתפי ארכיון יד ושם בטבריה של ירושלים", כתב עורך דינה ממן בתביעה והוסיף כי הוא מצפה שיעשה "צדק היסטורי".

ב-93, חולה וסובלת מדמנציה, היא נגררה מארגנטינה לגרמניה בידי רונברג כדי לקדם מסע יחסי ציבור לספר חדש שלה, "בני גוד להמלצת הרופאים". בגרמניה הידרדר מצבה, היא אושפזה ומתה לאחר כמה חודשים שבהם שהתה בבית אבות.

ב-93, חולה וסובלת מדמנציה, היא נגררה מארגנטינה לגרמניה בידי רונברג כדי לקדם מסע יחסי ציבור לספר חדש שלה, "בני גוד להמלצת הרופאים". בגרמניה הידרדר מצבה, היא אושפזה ומתה לאחר כמה חודשים שבהם שהתה בבית אבות.

רק עשרות שנים לאחר מכן. אוסקר מת ב-1974. אורנו הועלה לישראל לאחר מכן והוא נקבר בהר הזיתים. רעייתו אמילי נותרה בארגנטינה. כאן נכנסת לתמונה פרופ' אריקה רונברג, בת להורים יהודים שעובו את גרמניה באמצע שנות ה-30 והיגרו לארגנטינה. ב-1990 היא ערכה פרויקט מחקרי על מה גרים יהודים בארגנטינה, שבמסגרתו שמעה לראשונה את סיפוריה של אמילי שינדלר. "הסיפור שלה ריתק אותי. זו אשה אמיצה, שהצילה אלפי יהודים", סיפרה רונברג השבוע. כשבאה לביתה נדחמה, לדבריה, לגלות את העוני והבדידות שבהם חיה, בחברת כלבים ותולעים. "זה היה בית קטן, בלי רהיטים. היא בקושי גמרה את החודש. השכונות הטלפון, החשמל והמסים לא שרו למו כי לא היה לה כסף", סיפרה. המפגש עם אמילי קירב בין השתיים והניב סדרת ספרים שתי עזרו את קורותיה של אמילי, פרי עטה של רונברג. בשנים הבאות, בספרים ובראיונות לתקשורת,

הוצאתו של הצג, כבר הבריחו את המזוודה לארץ", אמר עורך הדין יאיר ממן, שמייצג את רונברג. "המשטרה עשתה חיפוש בכל חדר המערכת של העיתון. זו היתה פחות או יותר הפעם הראשונה מאז חיפוש. אבל הם לא סיפרו לשרותי מלחמת העולם השנייה שעשו כזה חיפוש. אבל הם לא סיפרו לשרותי רים שכל החומר נמצא כבר במ' חסן הסחורות, בדרך לישראל", אמר סאם, שהיה אז כתב העיתון בישראל.

לפי גרסתה של רונברג, העני' תון הגרמני הבריח את המזוודה של שינדלר לישראל מתחת לאפה של אלמנתה לטענתה, אמילי, שחלתה בעקבות המקרה הזה, אמרה לה: "זה חוסר צדק גדול. יחד עם בע' לי הצלתי יהודים, ועכשיו היהודים לקחו לי את המזוודה. את צריכה לדרוש אותה גם אחרי מותי".

לפי גרסתה של רונברג, העני' תון הגרמני הבריח את המזוודה של שינדלר לישראל מתחת לאפה של אלמנתה לטענתה, אמילי, שחלתה בעקבות המקרה הזה, אמרה לה: "זה חוסר צדק גדול. יחד עם בע' לי הצלתי יהודים, ועכשיו היהודים לקחו לי את המזוודה. את צריכה לדרוש אותה גם אחרי מותי".

שלושתם כבר אינם בחיים. מי שאררררר לפגישה המחודשת, בבית משפט ישראלי, היא אשה נוספת. פרופ' מרתה אריקה רוד' נברג, יהודייה תושבת ארגנטינה, שהתיידדה עם אלמנתו של שינדלר, והפכה לביוגרפית וליורשת שלה. קעת היא תובעת את יד ושם בדרישה לקבל את המזוודה. התיק הזה התגלגל לפתחו של בית המשפט המחוזי בירושלים, שדחה בשבוע שעבר את בקשת יד ושם לסילוק התביעה, וסלל את הדרך לקיומו של משפט מרתק, שבו יוצגו ראיות היסטוריות שישפכו אור נוסף על חסיד אומות העולם שהיה לאחד הסמלים המרכזיים של הצלתי יהודים בשואה. על דבר אחד אין מחלוקת. ב-1999, 25 שנה אחרי מותו של אוסקר שינדלר ושנתיים לפני מות אמילי, הגיע ליד ושם משלוח מגרמניה שבו מזוודה וארגונים עמוסים במסמכים מעיזבונו, ובהם רשימת תיו. מי שהביא את האוצר הזה ליד ושם היה העיתונאי הגרמני אולריך סאם, המתגורר בירושלים.

יד ושם מציג את היורשת כחמדנית שרוצה להרוויח כסף על חשבון הקשר עם האשה

סאם, שעבד בעיתון הגרמני "ני שטוטגרט צייטונג", נוכר הש' בוע בשיחה עם "הארץ" כי "המ' וודה והקופסאות הוטסו לארץ והגיעו ביום שבת. זה היה מצחיק, כי אמרו לי שבשבת אפשר לש' חרר אותן רק אם זה משהו מאוד דחוף או חשוב. אמרתי שודאי שזה חשוב, אבל או חבנתי שהם התכוונו לחשיבות מצילת חיים - לא סתם ניירות. או הגעתי שוב ביום ראשון, וכששאלו אותי מה הערך של הדב' רים האלה, אמרתי - 'כלום, זה בסך הכל ניירות'. שחררתי את המזוודה מהמכס ולקחתי אותה הביתה.

"חבל שלא ידעתי או שהחומר שווה כמה מיליונים", הוסיף בחינה כעבור כמה ימים מסר את החומר ליד ושם, שם הוא נמצא עד היום. המחלוקת המשפטית נסובה על קורותיה של המזוודה לפני שהגיעה לירושלים. גרסה אחת מספ' קת פרופ' אריקה רונברג, שתוב' עת את המזוודה לטענתה, ב-1974, אחרי מותו של שינדלר, לקחה המאהבת שלו, אמי שטהאר, את המזוודה לדירתו בפרנקפורט, נכ' נסה לשם "בלי שאיש הבחין בכך", ו"הבריחה" את המזוודה לביתה. במשך רבע מאה היא שמי' רה אותה בעליית הגג. בכל אותן שנים, אמילי שינדלר, אשתו של אוסקר, שהתגוררה בגפה בארגנטינה, לא ידעה על קיומה של המ' וודה. שטהאר מתה ב-1984. בעלה מת עשור לאחר מכן. אחרי מותם בנייהם מצאו את המזוודה ומסרו אותה לטוטגרט צייטונג, שוכה לסקופ גדול ופרסם פרקים נבחרים מתוכנה ב-1999.

"הייתי באותה השנה ביריד הס' פריס בפרנקפורט, ולפתע קראתי בעיתון שהמזוודה של אוסקר שיי' נדלר נמצאה", סיפרה השבוע רוד' ונברג בבחינת טלפון מארגנטינה. "מיד הודעתי על כך לאמילי שינדלר, לה שאמרה לי שהיא רוצה לראות את הכל, וביקשה שאביא את זה לבואנוס איירס", הוסיפה. למשימה גויס עורך דין גרמני שהוציא צו חיפוש במערכת העי' תון. "הם הגיעו כדי לתפוס את המסמכים, מצוידים בצו של בית משפט, אך כנראה שאבות היום, כששמעו במערכת העיתון על

חלומות יכולים להתגשם

King Koil Relax

קינג קויל מזמינה אתכם ליהנות מכל היתרונות והנוחות של מזרני קינג קויל בסדרה חדשה

King Koil Relax

10x476

המזרן בנוי מקפיצים מבודדים עטופים ב בד ומעניקים תמיכה ונוחות מירבית, 7 אזורי תמיכה מושלמת לגוף ומרכז בריאותי.

King Koil

השינה הטובה בעולם

להשיג ברשת עמינה סנטר 1-800-720-720 וברשת גוד נייט 1-700-70-80-30 ואצל המשווקים המורשים • www.kingkoil.co.il • חפשו אותנו ב-f

*בכפוף לתקנון. 2% הנחת זמון. 7.2% ריבית אפקטיבית. ט.נ.ה. מתייחס למזון במידה 140x190. מתייחס למזון קינג קויל relax מדגמי גלאם, טווינקל ושיון

בתוקף עד 30.3.15 מחיר מלא: 4,760 ₪